

ARENA

Afgeleverd door:
3500 Hasselt 1-P50944B
VU: Lode Draelants
Mgr. Broekxplein 6
3500 Hasselt

"THUISTAAL, TAAL VAN HET HART"

PROFIELIC

Internationaal Comité VZW (IC) is een multiculturele federatie van meer dan 320 etnisch-culturele zelforganisaties en gemeenschappen in Vlaanderen en Brussel. Haast iedere lidvereniging kent een unieke samenstelling wat betreft nationaliteit, taal, religie, opleidingsniveau, ervaring, doelen en interesses.

Gezien die grote diversiteit in onze federatie ontwikkelde het IC een unieke begeleidingsmethode op maat, waarbij rekening gehouden wordt met noden, behoeftes en vooral sterktes van iedere unieke lidvereniging. Het IC helpt en ondersteunt besturen van verenigingen en leiders van gemeenschappen om hen te versterken in hun rol voor hun gemeenschap en de samenleving.

Daarnaast legt het IC in zijn werking de focus op drie maatschappelijke thema's, namelijk onderwijs en ouderondersteuning, tewerkstelling en deelnemen aan de samenleving.

INHOUD

3 AAN HET WOORD

4 KOSTEN IN HET ONDERWIJS

6 WELKOM BIJ IC

8 MOEDERTAAL

15 TERUGBLIK

16 INTERVIEW
HET BERENHUIS

18 INTERVIEW:
MEERTALIGHEID

NIEUWE VOORZITTER AAN HET WOORD

Taal is een communicatiemiddel dat enkel door de mens wordt gebruikt. Taal geeft ons de mogelijkheid om ons denken en onze gevoelens te delen met elkaar. Door taal kan je van elkaar genieten, elkaar helpen door raad te geven in moeilijke tijden, je kan erin zingen, lachen, huilen, je emoties tonen enz. Maar taal weerspiegelt met zijn woordenschat ook de toestand van een cultuur. Kortom, taal verrijkt het leven.

Nederlands heeft daarbij een speciale plaats: het verenigt ons in de superdiverse samenleving, als enige taal die iedereen tenminste een beetje spreekt en verstaat. Nederlands is de centrale taal voor communicatie, integratie en participatie in de samenleving.

In ons IC worden echter, naast Nederlands, vele talen gesproken, misschien zelfs bijna alle talen en culturen die in de wereld bestaan. Mensen zijn fier op hun moedertaal en cultuur en willen de rijkdom ervan natuurlijk ook doorgeven aan hun kinderen. Omdat (moeder)taal een belangrijk onderdeel is van identiteitsvorming en cultuur, willen we dit ondersteunen. Maar we geloven ook dat dit voor de toekomst belangrijk is: kinderen die hun thuistaal goed leren spreken én schrijven, kunnen daar later handel in drijven, aan politiek doen, enz.

Verder in deze editie vind je daarom de uitnodiging voor onze inspiratiedag “*Thuistaal, taal van het hart - Meertalige kinderen, sleutel van de toekomst!*” op zaterdag 24 februari. We nodigen iedereen uit die mee wil nadenken over opvoeding en educatie van meertalige kinderen.

Uw voorzitter

Zalmai Pansjheri

KOSTEN IN HET LAGER ONDERWIJS

Je kind zit op de lagere school. Hoeveel kost dat?

Is je kind tussen de **6 en 12 jaar**, dan komt het terecht op een lagere school of basisschool. Wat je kind aan het einde van elk schooljaar minimum moet kennen en kunnen, is door de overheid vastgelegd in de ontwikkelingsdoelen en eindtermen. Om deze doelen te bereiken, hebben scholen natuurlijk allerlei dingen nodig, zoals boeken, pennen of computers. Ze organiseren vaak ook activiteiten om je kind iets aan te leren. Dit alles kost veel geld, maar dat betekent niet dat jij als ouder alles moet betalen.

Wat is gratis?

- Je kind inschrijven op de lagere school is altijd gratis. De school mag **geen inschrijvingsgeld** of waarborg vragen.
- **Zwemlessen** zijn gratis tijdens 1 schooljaar. Dat betekent dat de school voor elke leerling 1 schooljaar lang de kosten voor het vervoer en de toegang tot het zwembad betaalt.
- Er bestaat een officiële lijst van **gratis materialen** die je vindt op de website van Onderwijs Vlaanderen. De school mag bijvoorbeeld niet vragen om kleurpotloden of een computer mee te brengen. Daar moet de school zelf voor zorgen. Je kind kan het materiaal uit de lijst mee naar huis krijgen als dat nodig is voor het huiswerk.

Wat is gratis?

Wat moet betaald worden?

Wat is dat, de maximumfactuur?

Wat als het moeilijk is om de kosten te betalen?

INFORMATIE VOOR OUDERS

Wat moet je betalen?

Vaak doet de school iets extra's om het leren voor je kind nog boeiender te maken. Voor die uitgaven kan de school een bijdrage vragen aan de ouders. Maar daarvoor bestaan wettelijke regels.

Voor extra materialen en activiteiten.

Dit noemt men ook wel de scherpe maximumfactuur. In het schooljaar 2017-2018 betaal je maximum **85 euro per kind**.

Voor meerdaagse uitstappen, zoals zee-, bos of plattelandsklassen

Je bent niet verplicht om je kind te laten deelnemen. Maar als hij of zij meegaat, kan de school een bijdrage vragen. Deze mag voor de volledige 6 jaren lagere school **niet hoger zijn dan 425 euro per leerling**. Dit is, wat men noemt de minder scherpe maximumfactuur. Het bedrag van 425 euro geldt voor het schooljaar 2017-2018.

Voor nog andere diensten en producten

Voorbeelden hiervan zijn: drankjes, de schoolbus, sportaanbod na schooltijd, of maaltijden. Je kan als ouder zelf kiezen of je hiervan gebruikmaakt. Maar kies je er bijvoorbeeld voor dat je kind met de schoolbus wordt gehaald en gebracht, dan zal de school je vragen de kosten hiervan te betalen. De school mag niet vragen om alles in één keer te betalen. Ze moet minstens **3 betaalmomenten** voorzien, gespreid over het schooljaar.

Wat kan je doen wanneer je de schoolkosten van je kind moeilijk kan betalen?

- De school van je kind kan mogelijk een **speciale betalingsmanier** toestaan die beter bij jouw situatie past.
- Veel scholen werken met een **spaarsysteem** om de kosten te spreiden. Zo betaal je vaker in kleinere bedragen.
- Soms heeft de school een **solidariteitsfonds**. Dan springt de school in als ouders niet alles kunnen betalen.
- Om ouders financieel te helpen, zijn er ook **schooltoelagen**. Of je hiervoor in aanmerking komt hangt af van je inkomen en hoe je gezin is samengesteld.
- In een aantal gemeenten en steden kan je een **kansenpas** aanvragen. Met die pas kan je kind goedkoper deelnemen aan bepaalde schoolactiviteiten.
- Sommige **ziekenfondsen** betalen ook een deel wanneer je kind meegaat op bos-, zee- of sneeuwklassen.
- Via het OCMW kunnen bepaalde gezinnen een financieel beroep doen op het cultuurfonds voor activiteiten op school.
- Met een verwijsbrief van het OCMW kan je bij een aantal **liefdadigheidsorganisaties** terecht, zoals Vincentius, voor onder meer sportkledij, schoolgerei, boekentassen of leesboeken.

Nog vragen?

Neem dan contact op met volgende dienst: Informatiepunt voor Ouders en Leerlingen Basisonderwijs

E-mail: scholen.basisonderwijs.agodi@vlaanderen.be

Telefoon: 02 553 04 15

WELKOM

Association Guinée & Sint-Niklaas

SINT NIKLAAS

Association Guinée & Sint-Niklaas is sinds juni 2017 lid van IC. Zij versterkt via wekelijkse samenkomsten de banden onder landgenoten en helpt diegene die het moeilijk hebben. De vereniging heeft bijzondere aandacht voor de begeleiding van jongeren. Centraal staan de universele waarden zoals respect, verdraagzaamheid, solidariteit en verantwoordelijkheid geïnspireerd door de Islam en de Afrikaanse cultuur. Zij komen via voetbalwedstrijden in contact met hun leeftijdsgenoten uit Frankrijk en Nederland. “Via sport kunnen wij jongeren gemakkelijk bereiken en hen helpen het beste van zichzelf te ontdekken”, zegt bestuurslid Koutoubou Conte. “Daarbij brengen wij structuur in hun leven”. De vereniging neemt graag deel aan het culturele leven van Sint-Niklaas. Zij nemen deel aan volksfeesten zoals Villa Pace, het vredesfestival, waar zij het culturele gezicht van Guinee laten zien op vlak van gastronomie en klederdracht.

Anjer

De vereniging koos in 2016 haar naam ‘Anjer’ als symbool voor de relatie moeder en kind als ‘zachte’ liefde. De vereniging is ontstaan uit de de Russisch-talige en Belgische Gemeenschap en staat open voor andere nationaliteiten. Zij streeft naar dialoog en interactie tussen mensen met diverse etnische achtergronden. Zij geven extra aandacht aan gezinnen met jonge kinderen. ‘Anjer’ organiseert activiteiten die deelnemers weerbaarder maken met betrekking tot inburgering, tewerkstelling, onderwijs, armoede, cultuur en vrije tijd.

ANTWERPEN

BIJ IC

HASSELT

Bandundu Telema vzw

Drijvende kracht achter de vzw Bandundu Telema is Paul Munsu uit Stevoort. Met een tiental personen van Congolese afkomst en enkele Belgische sympathisanten startte de vzw een opleidingsproject in Paul's geboorteplaats Bandundu, op zo'n 400 km ten noordoosten van Kinshasa. 'Telema' betekent in het plaatselijke Kikongo: opstaan.

Het opleidingscentrum biedt momenteel twee cursussen van zes maanden aan: naaien en informatica. De lessen zijn gratis en richten zich naar jongeren tussen de 18 en 25 jaar. Op dit ogenblik zijn er 35 cursisten, waarvan 25 in de cursus naaien en 10 in de opleiding informatica. Men wil graag meer jongeren een kans geven, maar het aantal beschikbare naaimachines en computers is beperkt. De bedoeling is om de jongeren een eigen inkomen te laten verdienen.

In 2005 startte de vereniging met de bouw van de leslokalen. De bouwgrond was een gift van een plaatselijk stamhoofd. In 2015 arriveerden de eerste enthousiaste cursisten. Twee leerkrachten en twee ondersteunende personeelsleden zorgen ervoor dat het project dagelijks op wieltjes loopt. Het is een voortdurend zoeken naar de werkingsmiddelen om materiaal te kopen én de lonen te betalen. Voorlopig is er nog een camionette die tegen betaling het vervoer doet. Het busje is oud en versleten en de financiële toekomst dus onzeker. Daarom wil Paul graag een bakkerij opstarten in Kinshasa, om met de opbrengst de toekomst van het project in Bandundu zeker te stellen. In de bakkerij wil hij een aantal bakkers opleiden. Deze mensen krijgen een job én met een deel van de opbrengst van de bakkerij is ook de financiële steun aan het project in Bandundu verzekerd.

LEUVEN

Nihao Leuven

Nihao Leuven is een vereniging die de banden tussen Chinese en plaatselijke mensen wenst aan te halen. Ze organiseren bijeenkomsten en werken met andere organisaties samen om de Chinese cultuur in het Leuvense bekend te maken. De activiteiten vind je terug op de facebookpagina en website.

(MOEDER)TAAL

1

Limbul en Bubelvrienden

De IC-lidverenigingen BuBelvrienden en Limbul zijn ontstaan vanuit de passie voor lesgeven van Kalina van der Poel. In haar thuisland Bulgarije behaalde zij een bachelorsdiploma 'Taal en Letterkunde', maar Kalina droomde van meer. Ze wilde graag verder studeren en kwam 8 jaar geleden naar België. Op dit ogenblik geeft ze bij het Agentschap Integratie en Inburgering de cursus 'Maatschappelijke Oriëntatie'. Haar goede kennis van zowel Nederlands, Bulgaars als Engels komt daar prima van pas.

Elke zondag trekt Kalina naar Antwerpen, waar lidvereniging BuBelvrienden van start ging met Bulgaarse taallessen voor kinderen van Bulgaarse afkomst. Ze leren er in hun thuistaal praten, lezen en schrijven. Niet altijd gemakkelijk want de taal heeft een moeilijke grammatica en een heel ander alfabet. Het initiatief bestaat ondertussen 9 jaar en telt op dit ogenblik 32 leerlingen. Officiële financiële steun is er voorlopig niet, maar dankzij de steun van de ouders en ondermeer ook de Bulgaarse ambassade kan men materiaal aankopen. De leerkrachten krijgen een vrijwilligersvergoeding. BuBelvrienden beschikt zelfs over een kleine bibliotheek, waar de kinderen allerlei boeken in hun thuistaal kunnen ontlenuen.

Limbul is sinds 2016 aangesloten bij IC en staat nog een in de kinderschoenen. Doel is om de grote Bulgaarse gemeenschap in Limburg samen te brengen en de taal en cultuur van het thuisland levendig te houden. Vanaf januari 2018 lessen Bulgaars. Elke zaterdagvoormiddag geeft een gediplomeerde Bulgaarse leerkracht taallessen in een schoollokaal van Kindsheid Jezus in Hasselt. Alle informatie hierover vindt zijn weg via facebook. Afhankelijk van het succes kunnen de lessen nog worden uitgebreid. Plan is om later ook culturele activiteiten en infomomenten te organiseren.

LIMBUL, HASSELT

BONANGANA, SINT-NIKLAAS

1

2

BIJ IC-VERENIGINGEN

2

Nederlands verbindt mensen van diverse culturen

Nederlands is niet alleen een moedertaal, het is ook een contacttaal voor mensen die in Vlaanderen wonen. Nederlands verbindt mensen over de verschillende culturen heen. Dit ervaren vrijwilligers uit vzw Wereldhuis Bonangana dagelijks. Zij helpen nieuw- en oudkomers Nederlands te oefenen.

“We werken op maat, we begeleiden onze cursisten individueel of in groepjes”, legt bestuurder Guido Menten uit. “Daarvoor rekenen we op de inzet van 35 à 40 vrijwilligers. Ons publiek is divers, er zijn mensen van Afghanistan, Congo, Iran, Marokko, Palestina, Syrië, enzovoort. We werken zowel met mensen die al lang of nog maar pas in België wonen. Vorig jaar waren er 150 cursisten, dit jaar hebben we dat cijfer al in juni bereikt. De begeleiding kan van alles zijn; leren lezen en schrijven, lidwoorden gebruiken, zinnen maken of werkwoorden vervoegen.”

Naast taalhulp en huiswerkbegeleiding biedt Wereldhuis Bonangana ook culturele activiteiten aan, zoals bijvoorbeeld een lentewandeling en een interculturele brunch. Ook neemt de vereniging actief deel aan initiatieven van de stad Sint-Niklaas zoals Villa Pace, het vredesfeest. De bedoeling van zo’n activiteiten is cursisten in contact brengen met Vlamingen en mensen met andere achtergronden.

Op 10 november 2017 opende Wereldhuis Bonangana de tentoonstelling over de migratie in Sint-Niklaas. Dit is een manier om deel te nemen aan de viering van het 800 jaar bestaan van de stad Sint-Niklaas.

“Op deze manier visualiseren we de verscheidenheid binnen onze samenleving”, zegt voorzitter Piet Callens.

(MOEDER)TAAL

3

Iliria school, meer dan taallessen.

Waarom zijn jullie met de Iliria school gestart en is het een echte school?

Shkelqim: 'Iliria is geen school in de echte zin van het woord. We geven les over de Albanese taal, geschiedenis en cultuur. De ouders zijn Albanezen gemigreerd uit verschillende landen maar de kinderen zijn hier geboren. Ouders willen graag dat hun kinderen het contact met hun thuistaal en –cultuur behouden. De kinderen krijgen veel informatie over hun eigen cultuur en tijdens de lessen komen ze nog meer te weten. Iliria school laat de kinderen niet enkel kennismaken met hun Albanese roots, via speciale activiteiten laten we hen kennismaken met hun Belgische leefwereld.'

Het gaat dus niet alleen om taallessen?

Shkelqim: 'Nee, zeker niet. Wanneer er nationale feestdagen zijn in Albanië, dan proberen we dat ook hier te vieren. We organiseren dan bijvoorbeeld een concert met Albanese muziek en de kinderen stellen een programma samen met zang en dans.'

Hoe komen jullie aan het nodige geld en materiaal?

Shkelqim: 'Tot nu toe hebben we veel zelf gefinancierd. Van de ambassadeurs van Albanië en Kosovo hebben we ook al steun gekregen. Het Internationaal Comité hielp ons een zaal te vinden voor onze activiteiten.'

Welke kinderen kunnen de lessen volgen?

Shkelqim: 'In de eerste plaats zijn we er voor kinderen van Albanese afkomst. Maar wij staan open voor iedereen, van welke nationaliteit dan ook, die onze taal of onze cultuur beter wil leren kennen. Op dit ogenblik zijn het er ongeveer dertig kinderen. De kinderen die we bereiken zijn nu nog klein. Ik hoop heel erg dat zij zullen blijven komen, ook als ze wat ouder zijn.'

Shkelqim Delia (Jimmy voor de vrienden) - voorzitter van de Iliria school in Tongeren

ILIRIA, TONGEREN

3

VROUWEN VAN ALBANESE GEWESTEN,
SINT-NIKLAAS

4

BIJ IC-VERENIGINGEN

4

Geen gemeenschap zonder moedertaal

“Wij zouden niet bestaan als gemeenschap zonder onze moedertaal. Een gemeenschap die haar cultuur niet beleeft is gedoemd te verdwijnen”, vertelt Vace, bestuurslid van Vrouwen van de Albanese Gewesten.

De vereniging organiseert lessen Albanees voor kinderen die in België zijn geboren. Naast klasieke taallessen zet Vrouwen van Albanese gewesten ook voorleesmomenten op in het Albanees. Beide doen ze dit dankzij de inzet van twee bestuursleden die in hun vaderland in het onderwijs werkten. “Wij leren klassiek Albanees aan kinderen, zo kunnen ze ook beter Nederlands leren. In het begin konden kinderen ons niet begrijpen, want ze spraken dialect”, vertelt bestuurslid Eldira.

“Het doel van onze vereniging is onze taal en cultuur behouden en doorgeven aan de kinderen”, vult bestuurslid Vace aan.

Vrouwen van Albanese gewesten vindt dat de moedertaal geen hindernis vormt voor integratie. Kinderen kunnen perfect zowel Nederlands als de taal van hun ouders leren. Op school spreken ze de hele dag Nederlands en alleen buiten school komen ze in contact met hun anderstalige ouders. “Wij moeten afstappen van de “of-of-redenering” en overstappen naar de “en-en-redenering”, zijn bestuurders Eldira en Vace het met elkaar eens. “De eentaligheid behoort tot het verleden. Het heeft plaatsgemaakt voor de meertaligheid”.

(MOEDER)TAAL

5

De bijdrage van MC Atawasul aan het grote Wij

MC Attawasul werkt rond drie O's. Namelijk opvoeding, onderwijs en omgeving en wij geloven dat ouders in elk van deze O's een verantwoordelijkheid dragen.

Zondagmorgen. Onder een stralende herfstzon kleuren de bladeren vijftig tinten oker. In het klasje Arabische les wisselen kinderstemmen de stilte af met zinnnetjes in het Arabisch en Nederlands.

Tijdens de pauze heb ik een gesprek met de lesgever en vraag eerst hoe deze lessen er zijn gekomen. Mohamed vertelt: "MC Attawasul werkt rond drie O's. Namelijk opvoeding, onderwijs en omgeving en wij geloven dat ouders in elk van deze O's een verantwoordelijkheid dragen. De

lessen helpen de kinderen om een kader op te bouwen naar een evenwichtige identiteit. Ze leren waarom ze fier kunnen zijn op hun afkomst en tegelijk leren we ze openstaan voor anderen. Wekelijks volgen 40 tot 65 kinderen les in drie groepen. Daarvoor mogen we de lokalen van Rimo (samenlevingsopbouw) en de Stad Genk gebruiken. In de veilige omgeving van de vereniging realiseren we ruimte voor kwaliteitsvolle opvoeding en onderwijs, zowel thuis, op school als in de vrije tijd. Met de drie lesgroepen: ABC organiseren we met PAJ (Platform allochtone jongeren) naast Arabische lessen pedagogische verantwoorde groepsactiviteiten. Daarnaast is er de mogelijkheid om op zondag- en woensdagmiddag bij een vrijwilliger individuele huiswerkbegeleiding te krijgen. We organiseren op andere tijdstippen nog Koranlessen, deze staan onafhankelijk van de taallessen.

BIJ IC-VERENIGINGEN

Omdat de kinderen hier zijn geboren, vertalen we van het Nederlands naar het Arabisch en andersom. Zo kunnen kinderen hun Nederlandse woordenschat uitbreiden. We kiezen bewust voor het Arabisch als levende taal. Een professionele organisatie ontwikkelt hier in België het lesmateriaal. De leefwereld en het taalgebruik van het lesmateriaal is aangepast aan de kinderen. Net zoals in het Vlaamse onderwijs werken we met leerplannen, lesdoelen en eindtermen. De thema's gaan over het dagelijkse leven. In Limburg zijn er meerdere verenigingen en organisaties die Arabische lessen aanbieden. Het zou goed zijn als we eens een studiedag organiseerden om het samen te hebben over de gebruikte methodes en pedagogische projecten.

Maandelijks is er in plaats van een les een activiteit. We gaan met de kinderen zwemmen, doen buitenspelactiviteiten, paardrijden en feestjes. Jaarlijks doen we een grotere uitstap samen met de kinderen en de ouders.

MC Attawasul ondersteunt met de activiteiten de kinderen in de ontdekkingstocht naar hun identiteit. Ze merken al vrij vlug dat ze zowel hier als op vakantie in het land van hun ouders anders zijn. En ze vragen zich al op jonge leeftijd af wie ze nu eigenlijk zijn. Wij leren onze kinderen dat ze een gedeelde identiteit hebben: ze zijn tegelijk, Vlaming, Belg, Marokkaan en Europeaan. Daar bewust mee omgaan is een verrijking voor henzelf en maakt van hen burgers die aan deze wereld een waardevolle bijdrage kunnen leveren. Landen als Canada, Australië en de Usa gaan bewust met de identiteit van hun burgers om en zijn daardoor sterk geworden, dat is onze inspiratie om hier als vereniging aan te werken.

Een andere motivering om onze activiteiten te doen is het verhaal van onze huidige voorzitter. Hij werkte hard als mijnwerker en zijn 6 kinderen groeide op in de jaren '70 en '80 van de vorige eeuw. Hij heeft zijn rol als vader opgenomen door de kinderen te begeleiden in hun studies en ze zijn allemaal hoogopgeleid. Het is hem in die moeilijke tijden gelukt en zijn verhaal is een voorbeeld voor de jonge vaders die nu voor andere uitdagingen staan.

Onze vereniging is ontstaan uit een vadergroep die nog altijd maandelijks samenkomt om te werken rond opvoedingsvaardigheden. De nadruk ligt op de rol van de vader in de opvoeding van de kinderen. We praten over de rolverdeling in een gezin en hoe de vaders daar, in deze steeds drukker wordende tijden, taken kunnen opnemen. We staan stil hoe je hier als koppel mee om kan gaan. Ondertussen zijn er ook vrouwengroepen die regelmatig samenkomen rond gezondheidsthema's.

Onze vereniging wilt verbanden leggen: tussen de eerste en de volgende generaties die hier in België wonen, tussen de Marokkaanse en Vlaams-Belgische culturen, tussen minderheden en de meerderheid. MC Atawasul houdt van het mooie land dat Vlaanderen is en wilt dit gevoel verzilveren en eraan werken om iedereen hier een thuisgevoel te geven. De vereniging draagt op deze manier bij aan het grote WIJ van onze samenleving.

ARDHMERIA VZW, ?????

5

(MOEDER)TAAL

5

Integratie gaat gepaard met moedertaal

Vzw Ardhmeria organiseert sinds 2010 conversatielessen Albanees voor kinderen van 5 tot 15 jaar. De kinderen worden ingedeeld in groepjes, afhankelijk van hun taalkennis. Sommigen zijn beginners, anderen willen gewoon het contact met hun moedertaal behouden om zo de taal niet te verleren. Op einde van het schooljaar wordt een feestelijke receptie gegeven waar de deelnamecertificaten worden uitgereikt. Daarmee worden de inspanningen van de kinderen beloond en worden ze verder gestimuleerd de taal te leren. “Je merkt dat kinderen trots zijn wanneer zij liedjes zingen in het Albanees kunnen zingen voor hun ouders en kennissen”, zegt voorzitter Agim Syla.

“Het is nuttig de moedertaal te leren. De Dienst Vreemdelingenzaken en de Internationale Organisatie voor migratie (IOM) vragen constant naar tolken”, voegt voorzitter Agim Syla aan toe. “Wij zijn ook nauw verbonden met onze familie. Wij nemen onze kinderen minstens een keer per jaar mee naar Albanië. Als zij geen Albanees praten, hoe kunnen zij communiceren met hun familie daar?”

“Je integreren is super belangrijk”, concludeert Agim. “Maar je mag ook je cultuur niet vergeten.”

“Hoe kunnen kinderen communiceren met hun familie in Albanië als ze de taal niet spreken

TERUGBLIK

ONTMOETINGSMOMENT
ANTWERPEN | 25.11.2017
DIVERSITEIT & SOLIDARITEIT

TAALKNUFFELN IN HET BERENHUIS

I N T E R V I E W

Wil je graag beter Nederlands leren? Hou je van fantaseren, gezelligheid en verhaaltjes? Ben je trots op je eigen moedertaal? Of wil je leren wat kinderen en volwassenen stimuleert samen te komen en taal te leren? In Het Berenhuis in Heusden-Zolder geeft Gerlinde Gilissen antwoord op deze vragen.

Hoe is Het Berenhuis ontstaan?

Gerlinde: De Art 27 vzw/Het Berenhuis is in 2000 opgericht, vanuit een gemis aan aandacht in Limburg voor hedendaagse kunst. We organiseerden een tentoonstelling 'Artikel 27', naar artikel 27 uit de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens: "Ieder mens heeft het recht om vrijelijk deel te nemen aan het culturele leven van de gemeenschap, om te genieten van kunst en om deel te hebben aan wetenschappelijke vooruitgang en de vruchten daarvan". De vzw koos voor dit artikel omdat in Heusden-Zolder 1 op 4 kinderen geboren in wordt in kansarmoede.

Tijdens de rondleidingen op de tentoonstelling aan de kinderen viel mij de spontaniteit en onbevangenheid op waarmee kinderen naar kunst kijken. Ze vertelden graag over de gevoelens die de tentoonstelling bij hen oproept. In mij groeide het besef dat naar kunst kijken een oefenterrein kan zijn om mensen dicht bij elkaar te brengen en om Nederlands te leren. Maar er moet ook plaats zijn voor de thuistaal van de kinderen die toch een deel van hun identiteit uitmaakt. Erken je de moedertaal dan erken je het wezen van het kind. Kinderen voelen zich dan beter, ze staan open voor positieve ontmoetingen en ze treden met een open blik de wereld tegemoet.

"Ik zag twee beren" is een drietalig kunstboek. Er zijn 16 schilderijen met bijhorende verhalen in het Nederlands, Frans en Turks. De verhalen staan naast elkaar. Kinderen zien zo de taaltekens en woorden in de verschillende talen. Het zijn verhalen om voor te lezen, zo ontstaat wederkerigheid, zowel tussen kind en voorlezer als tussen de talen.

Met het boek gaf ik workshops in scholen en daar bemerkte ik een dubbelzinnigheid. Ik zag het positieve effect op kinderen door de aandacht voor hun thuistaal. Echter het schoolreglement verbood of bestraft zelfs het gebruik op school van de thuistaal. Ik zocht naar een manier om meertaligheid aan bod te laten komen. Onze vzw kreeg dit huis ter beschikking. Het Berenhuis. De naam verwijst naar het boek en het beeld van een beer roept universeel ook gevoelens op van zachtheid, veiligheid en geborgenheid.

Wat gebeurt er zoal in het Berenhuis?

Wij ontvangen op afspraak kinderen en volwassenen. Aan studenten lerarenopleiding of begeleiders uit de kinderopvang geven wij onze methodieken door. Elke groep doorloopt een parcours van sober ingerichte ruimtes in ons huis. Dat legt de focus op waar het echt omgaat en maakt mensen tegelijk rustig. Met kunstwerken of attributen, gekozen uit de verhalen van het boek, vertrekken we op ontdekkingsreis. Belangrijk is dat iedereen praat, liefst met humor, in het Nederlands en met aandacht voor de thuistaal. En dat alles in een sfeer van respect, in een omgeving die veilig voelt voor iedereen. We openen zo een poort naar grote levensthema's zoals vriendschap, anders-zijn en verdraagzaamheid. De diepgang en wijsheid die kinderen hier intuïtief en spontaan aan de dag leggen verrast me telkens weer. Dat geeft me veel energie.

**Je hebt duidelijk veel ervaring opgebouwd.
Heb je nog tips voor ouders?**

Gerlinde: Alles is taal. Dat is belangrijk om weten. Je kan elke situatie, elke context gebruiken als aanzet voor het leren van taal. Ik raad ouders aan om veel met hun kinderen bezig te zijn, veel te praten en veel te benoemen. Het is belangrijk een rijke thuistaal mee te geven aan jonge kinderen. Voor mij is de taal die de ouder daarvoor kiest sowieso de juiste keuze. Ik geloof namelijk heel sterk in de kracht van ouders. Een rijke thuistaal en een goede kennis ervan is volgens mij de beste garantie voor het vlot aanleren van een andere taal, zoals het Nederlands. Verder is het belangrijk dat kinderen zo snel mogelijk naar de kleuterklas gaan, waar ze Nederlands en sociale vaardigheden kunnen leren. Ik raad ouders ook aan een sterke band te creëren met de school van hun kinderen en een goed contact op te bouwen met leerkrachten en andere ouders. De drempel naar de school is voor sommigen hoog, te hoog. Daarom is het goed dat scholen ook zelf stappen ondernemen naar ouders toe. Wederzijds contact en vertrouwen opbouwen is belangrijk.

**Hoe zou je je visie zelf kort
samenvatten?**

Gerlinde: Met een positieve benadering kan meertaligheid voor kinderen een sterke springplank zijn naar de toekomst!

MEERTALIGHEID ALS NORM

‘Meertaligheid van leerlingen gaat verder dan het toelaten van andere talen binnen de schoolmuren. In de taal- en cultuurklasjes van de IC-lidverenigingen leren kinderen om zichzelf in hun moedertaal uit te drukken in teksten, gedichten en liedjes. Ze krijgen de kans om te leren in een andere taal. De meertaligheid van de kinderen wordt in deze klasjes echt gewaardeerd.’ Aan het woord is Orhan Agirdag. IC nodigt hem uit op de studiedag “xxxxx” op 24 februari in Antwerpen als spreker. In een kort interview, exclusief voor Arena, licht hij alvast een tipje van de sluier op.

Orhan Agirdag is geboren als mijnwerkerszoon en is nu Doctor in de sociologie en werkt als docent aan de KU Leuven. Hij publiceerde meer dan 100 werken, vooral over de invloed van de samenleving op het onderwijs en op de leerprocessen van kinderen met een migratieachtergrond. Hij onderzoekt ook meertaligheid in het onderwijs. De resultaten van deze onderzoeken geven hem een uitdagende visie op meertaligheid in het onderwijs en de samenleving.

‘Het toelaten van andere instructietaal in de klas en ze niet meer te bestraffen op school is een positieve stap in de goede richting. Maar door een andere instructietaal dan het Nederlands toe te laten, ben je nog niet echt bezig om andere talen te valideren of ze als waardevol te zien.

Het is een vooruitgang dat er nu inspanningen zijn om positief om te gaan met de moedertaal van de kinderen. De kinderen krijgen zo betere leerresultaten. Dat is goed voor het kind, het onderwijs, de ouders en op latere leeftijd verhoogt dit hun tewerkstellingskansen. Dit komt de sociale integratie van de kinderen als burgers, ten goede. En dat is positief voor de hele samenleving.

De taal- en cultuurklasjes van de IC-lidverenigingen zijn een actieve manier om waarde toe te kennen aan de meertaligheid in onze samenleving. De verenigingen moeten hier zeker verder mee doen. De inhoud van de taallessen kan verder gaan dan woordenschat aan te leren. Je zou lessen aardrijkskunde of rekenen in de thuistaal kunnen geven en ze af stellen op de leerdoelen van het reguliere onderwijs. Zo krijg je een herhalings-effect en kunnen kinderen via twee kanalen dezelfde leerstof leren. Zo vergroot je de leermogelijkheden voor de kinderen. Je leert bijvoorbeeld in de les aardrijkskunde op school alle hoofdsteden in het Nederlands en in de taalklas deze steden in een andere taal. Het is zelfs meer dan een herhaling, het is een verrijking. De taal- en cultuurklasjes gaan door in de vrije tijd. Het zou een uitdaging zijn om eens te onderzoeken hoe ze complementair kunnen zijn met het Vlaamse onderwijs. Er zijn heel wat leerkrachten met een migratieachtergrond. Het onderwijs kan deze leerkrachten centraal plaatsen om leerdoelstellingen meertalig aan te bieden. Zo werkt meertaligheid mee aan cultuur appreciatie.

In samenwerking met het reguliere onderwijs kunnen federaties, als middenveldorganisaties, stappen ondernemen om ervoor te zorgen dat er ook onderwijs in meer instructietalen dan enkel het Nederlands kan plaatsvinden. Er zijn wel taallessen, maar aardrijkskunde of wiskunde in een andere taal wordt nog veel te weinig gegeven.

Sinds 2014 is Content and Language Integrated Learning (CLIL) geïntroduceerd in het onderwijs. De instructietaal is Frans, Engels of Duits en reeds 81 scholen zijn in dit project gestapt. Het onderwijs heeft aandacht voor andere talen, maar er is een discriminatie van de talen van minderheden.

In Zweden is het door de overheid geregeld om op school verschillende instructietalen te hantieren. Dat zou ook hier kunnen voor kleine groepen leerlingen. Op deze manier met talen omgaan is de meertaligheid en de culturen die ermee verbonden zijn echt waarderen.

Wetenschappelijke studies hebben ondertussen voldoende bewezen dat wie een sterke, rijke moedertaal beheerst, makkelijker een andere taal leert. Daar moeten we het echt niet meer over hebben. Het gaat niet over het kennen van Nederlands. De Nederlandse taal is een leermiddel, geen doel op zich. Nederlands is op school een taal waar kinderen mee leren. Wat belangrijker is, is dat kinderen leervooruitgang boeken, in welke taal dat 'leren' gebeurt is ondergeschikt. Als de leerdoelen maar bereikt worden. We moeten durven op een andere manier naar leren te kijken. Een eentalige samenleving waar nu in Vlaanderen naar gestreefd wordt, kan op termijn voor problemen zorgen. Als eentalige kan je niet bewegen in de huidige wereld. Superdiversiteit is nu overal aanwezig.

IC vertelt me dat verenigingen het vaak moeilijk hebben om lokalen te vinden waar de lessen kunnen doorgaan. Als tip wil ik meegeven dat ze hun zoektocht niet moeten opgeven. Verenigingen moeten hun netwerk uitbouwen om zoveel mogelijk mensen en scholen te overtuigen van hun project. Even belangrijk is dat de verenigingen en ook IC meer in beeld brengen wat ze allemaal doen in de taal- en cultuurklasjes. Persoonlijk geloof ik dat scholen lokalen ter beschikking kunnen stellen. Ik ben er zeker van dat Lieven Bouve, directeur-generaal van het Vlaams secretariaat van het Katholiek Onderwijs hier achter staat.

Aan de ouders wil ik als tip meegeven dat ze moeten gaan voor duurzaamheid in verband met de meertaligheid. Vanuit een vrijwillige basis werken aan de meertaligheid van de kinderen gaat slechts tot op een zeker niveau. Om duurzaam met deze meertaligheid om te gaan moet de meertaligheid geïnstitutionaliseerd worden. Dat zou bijvoorbeeld door een koepel zoals het Internationaal Comité kunnen gebeuren. Het is immers een grondwettelijk recht om zelf een school te mogen oprichten. Het zou mooi zijn als er scholen zouden zijn waar meertaligheid de norm is.'

SAVE
THE DATE

STUDIEDAG
24/02/2018
ANTWERPEN

QUELLINSTRAT 31

"Thuis taal, taal van het hart"
Meertalige kinderen,
sleutel van de toekomst!

NIEUWJAARSRECEPTIES

VAN HET IC, PER REGIO'S

LEUVEN

Vrijdag, 5 januari 2018, 18u00 - 21u00

Gebouw van Beweging.net, Martelarenlaan 8, 3001 Kessel-Lo.

Programma:

Nieuwjaarsdrink

Pasarici: Samenwerking Pasar en Ic:

Wat is er reeds gebeurd en wat komt er aan in de toekomst?

Studenten presenteren draaiboeken verschillende mogelijke evenementen.

BRUSSEL

Vrijdag 26 januari 2018, 14u00 - 17u00

Brussels Parlement, Lombardstraat 69, 1000 Brussel

Programma

Quiz rond staatsstructuur België

Rondleiding Brussels Parlement en bezoek aan zitting

Nieuwjaarsreceptie IC

LIMBURG

Zaterdag, 27 januari 2018, 14u00 - 17u00

Hotel De Schacht, Noordlaan 36, 3600 Genk

Programma

Diversiteit in beeld

Toespraak door IC-regiovoorzitter Davide Zanin

Netwerkmoment